

LA BARRETINA

SETMANARI HUMORÍSTICH, POPULAR Y CATALÁ DE BONA MENA
 DESLLIGAT DE TOT PARTIT POLÍTICH
 SORTIRÁ CADA DIVENDRES

Se trobará en tots los kioscos de la Rambla y demás llocs de venda de periódichs

Encàrrechs y correspondencia: Carrer de Barbará, n.º 16 bis, entressol porta 1.ª

Número solt, 5 céntims. - Suscripció per un any, 3 pessetas.

SUMARI: Text: De tot arren, per *Set-Ciencies*.—Carnestoltas, (poesia) per *L' Avi*.—Un cas de difteria, per *Mustafá Xiulets de Fustablanca*.—La creu (poesia) per *Manel Causanillas*.—La verge del Born, (acabament) per *Francesch Fayos*.—L' alsina, (poesia) per *Passat de Moda*.—A la vora del foc.— Cantars, Epigramas y cosas que no son epigramas ni cantars.—Telegramas.—Trenca-closcas.—Correspondencia.

L' ENTERRO D' EN CARNESTOLTAS

Explotant á Catalunya
 posant al poble l' albarda
 servint als negres y als blanchs
 axis es com vius, CAMPANA.

Per xo com bon fill del poble,
 ab LA BARRETINA honrada
 treballa per ferte 'l sot
 lo sot, ahon haig d' enterrarte.

DE TOT ARRÉU

MOPIEM de un periódich, pera *consol* dels contribuyents.

«Desde l' any 1875 al 1894, compresos ab dós, la Hisenda ha embargat 1,982,475 finques per falta de pago de les contribucions.

Aquestes finques pertanyen, com es sabut, al petit agricultor, que ni pot pagar los enormes tributs que pesen sobre la propietat rústica, ni sisquera pot viure, essent natural conseqüència d' exa afflictiva situació lo fet tristíssim de haver emigrat en los darrers vint anys 659,000 espanyols. que han anat á cercar en altres paysos la vida que aquí no troben.

La tercera part de les finques embargades están en lo mes complet abandonado.

Als qui parlant per la boca de... 'n *Calsas*, diuhen que 'ls instituts relligiosos no servexen de res, los hi recomaném la següent estadística:

Al morir lo Pare Le Palleur, venerable fundador de les *Germanetes dels Pobres*, es grat recordar que després de 50 anys d' existencia, dit benéfich y sant Institut posseheix 106 cases á França, 51 á Espanya, 29 á Inglaterra, 30 á América, 16 á Italia, 13 á Bélgica, 4 á Africa, 3 á Oceanía, 1 á Portugal y 1 á Turquía.

Los pobres vellets que haviten aquests assils son en nombre de **33,182** y tenen pera assistirlos **4,475** germanetes.

Un altre dia (la setmana dels tres dijous) publicarem la llista dels assils benéfichs fundats pels *campaneros y esquellayres*, y les xifres *immenses*, de pobres á qui socorren.

Heus aquí un fet que publica un periódich francés, molt popular y de molta circulació.

«Abáns de que un decret ímpio manés que 's traguessen los Sant-Crists de les escolés de França, un mestre volguen fer befa de la Imátge del Redemptor, devant de sos dexebles, va agafar un bastó y començá á colpejar lo sant-Crist que penjaba de la paret.

—¿Ho veyen? deya ho y rient, ni 'm parla, ni 'm sent, ni 's queixa, ni 'm fa res perque li pego. ¡Pobre negre! ¡pobre carboner! Si fos Deu, ¿permetria que 'l maltractés axí?

Y ab ma sacrilega seguía colpejant al ventre del Sant-Crist.... La sagrada imatge sofría los insults y 'ls colps de aquell desdixat, com Jesucrist havia sofert en lo Calvári los insults y 'ls colps dels juheus. Y la muller del mestre, trayent lo cap per la porta, se 'n reya també d' aquella escena sacrilega, repugnant y escandalosa. Lo cástich no 's feu esperar.

Alguns mesos després, aquella dona va parir dos bassons. Lo primer nasqué mort y ab lo ventre destrossat; lo segon, que encara viu, es negre, sort, mut y cego.

¡Deu té un bastó que pega sense fer remor!

Y per cert que aquesta ensenyança layca, está produhint *magnífichs* resultats.

Segons un periódich, gens sospitós de catolicisme, *Le Matin*, al comparar los datos de 1841 y 1891, respecte á 'ls crims comesos per noys, á França, resulta que en 1841 hi hagué 13,592 fets criminals, en la següent forma: 149 suicidis, 2,761 homicidis y lessions y 5,650 furts. En cambi, en 1891, ó sia després de haverse establert la ensenyança layca, los crims comesos per noys foren **36,538**, ab **486** suicidis, **5,101** homicidis y **15,756** furts.

Aquestes xifres son mes eloqüents que 'l miller discurs del mes *esquilat* lliure pensador, pera convencer á tothom de les *excelencies* de la ensenyança layca.

Apropósit d' ensenyança layca. Diu un diari d' Alicante, referintse á un catedràtich de nostra Universitat: «Lo célebre don Odon no sols ha sortit ab la seva conseguint que se 'l reposés en sa cátedra, sino que ademés fa comprar als seus dexebles una obra que 'ls hi costa *cinquanta pecetes* y que li produhirá un negoci de *sis mil duros* proximament.

Axí, axí; exos dexebles que cridaren «¡Visca Odon!» merexen que se 'ls arrenquin deu naps y les dues orelles.»

Ben dit, y si no n' hi ha prou ab axó, que 'ls hi arranquen també la quía.

Oferiment patriótic.—Lo Pare Deimas, Superior de la Companyia del Cor de María, á Jeréz, y Director del antich Col·legi de Sant Joan Baptista, s' ha presentat al coronel del regiment de cavallería de Vitoria y al quefe del batalló de cassadors de Tarifa, manifestantlosi que desitja encarregar-se, sens retribució de cap mena, de la educació y manutenció del fill de tots los quefes y oficials que marxen á Cuba, pertenyents á dits cossos.

Lo senyor Governador, proseguint sa campanya moralisadora ha denunciat al jutjat una associació de dones que 's projectaba constituhir en aquesta ciutat y que, segons sos estatuts debía procurar la propaganda del laycisme en totes les manifestacions de la vida. Lo reglament pel qui devien regirse les socies, disposava que al entrar en la associació fessen una *professió de fe lliurepensadora*.

La providencia del Sr. Sánchez de Toledo ha sigut molt ben rebuda per tots los qui s' interesen pel bon nom de Barcelona.

Han visitat nostra redacció *El Eco de Sitjes*, y 'l *Semanario Católico*, de Reus. Agrahim la visita y correspondrém ab lo cambi.

Se 'ns prega, y ho fem ab moltíssim gust, que per conducte de LA BARRETINA, com á setmanari verament popular, posém de manifest l' agrahiment dels treballadors de la fabrica de calsat de D. Antón Cabrisas de la vehina vila de Gracia envers son amo, aquest senyor, que per les circumstancies que atravessem s' ha vist obligat á despedirlos fins á temps millor, no per axó 'ls abandona, puix los hi entrega diariament y á cada hu, un litre de vi, una quarta de oli, un pa de lliura y mitja, y una lliura d' arros.

Aprénguen los obrers y vegem la diferencia que hi há entre 'ls qui com lo senyor Cabrisas practican la caritat y 's convertexen en verdaders amichs del poble, y aquests altres *redemptors de la humanitat* que 's proclamen tals en los *meetings* y clubs socialistes, y no mes ho son de xarrameca.

Ja que parlém de Gracia, afegirém també, que en dita població s' ha inaugurat una cuyna económica pera auxiliar á la classe treballadora, quedant instalada definitivament en lo carrer de Sta. Llucia, n.º 16.

Als portadors dels bonos que repartiran los senyors suscriptors. á les persones de sa elecció, se 'ls hi servirá un bon plat de escudella y altres aliments, á mida que 'ls recursos ab que compta ho permetin.

Merexen molts aplaudiments los iniciadors de tan bona obra, axis com també tots los qui 'ls han ajudat á portarla á la práctica, que com poden nostres lectors suposar, tampoch han sigut la gent de 'ls Diluvis, Esquellas y Campanas.

SET-CIENCIAS.

CARNESTOLTAS

Lo tabalot Carnestoltas ja comensa á moure gresca y prompte los seus devots visitarán las tabernas.

Ja ha baixat del alt Olimpo lo deu Momo, alias Burlata y 's pssseja fent brasset ab Baco coronat d' eura.

Aquest dona llibertat per fer qualsevol ximpleta, y de son esperit plens tots, lo seny deixan per terra.

¡Com riuen los dos companys!

¡que n' están avuy d' alegres!

La llibertat del bon vi es la que regna y governa, ab los seus fills naturals y sa llarga parentela los rasolis, curaçao, marrasquí, rom, rosa y menta.

Ara ve tot rumbejant

movent gatsara y gran ressa, un vestit de general

qu' un gran sabre n' arrossega.

Feu loch, minyons; aparteuvos;

que tot lo mon se rendesca;

jo so l' amo d' aquest mon,

lo meu sabre tot ho arregla

¿qui es aquest? pregunta Momo.

—Es un del art de la pega,

li diu Baco un parroquí

que 'm visita cada vespre,

després que ha posat tacons

al calsat de la cambra

y ha plegat lo vetlladó

ab totes las suas eynas.

—¿Y aquell que porta gaban

casquet ab borlas y ulleras,

tot voltat de la quitxalla

als quals fa la figareta?

—Es home molt destruit,

sabent com l' oli d' Olesa,

que sab átreuers als noys

ab cinch ó sis figas secas.

De quatre llibres molt vells

y de rondallas de vellas

per embarcar ignocents

n' ha fet una farsimenta.

—Mira qui ve al seu detrás:

va vestida de marquesa

y deu ser una fregona

que no sab lo que s' hi pesca.

—¿Dius que no sab de pescar?

no ho cregas, home; no ho cregas:

ja es ben be una gata-moxa

que sempre pesca á l' encesa.

—¿Y aquell que va d' arlequí

qui deu ser?—¿que no 'l coneixes?

es lo primer saltimbanquis

que en la *Bolsa* fa pessetas.

—¿Y aquest arrenca-caixali

qui serà?—Uf quina pessal

cobra las contribucions

y ho fa á las mil maravallas.

—¿Y aquest cubert de pallingas

que presenta la miseria?

—Es un timador dels fins

que fa tremolar la terra,

Avans va fer de burot,

després timava carteras

y al últim al camp del arpa

te una botigueta oberta.

Vaja, Momo, vina ab mi

á mullar la gargamella

y allá al meu temple veurás

disfressas de tota mena.

Tot lo mon va disfressat

qui ab la careta, qui sensa

puix tot l' any es carnestoltas

y tothom porta careta.

No cregas may lo que veus

ni 't fixis ab lo que 't sembla

y menos ab lo que 't diuhen

quatre mossas fandangueras.

qui 'n porta alguna de cap

se posa sempre careta

y quan te ja 'l que volia

se la treu y ben depressa.

L' Avt.

Per falta d' espay no s' insertá en lo darrer número.

Un cas de difteria

AURA, aquesta criatura no está bé; repara quins ulls tan encesos. ¿Ricardo es colta' que 't fa mal lo cap?

—No, Papá.

—¿Qué 't fa mal 'l ventre?

—No, Papá.

—Veyam vina, treu la llengüeta

meu, treu la llengüeta corra maco, corra, mira si la treus ben treta 't compraré un tatá.

Y 'l noy treya una llengua, de pam, fins que son pare quedava completament tranquil y content sut de que s' havia alarmat sens fonament.

—¿Ricardo!

—Que mana papá.

—Acostat, veyam ratolinet hermós, donam la maneta, y estigas ben quietet, que 'l Papá mirará quantas pulsacions tens.

Y 'l bo de D. Paulino treya 'l rellotge y contava una per una las pulsacions que per minut tenia aquell tros del seu cor y com n' hi trovés quatre ó cinch mes de lo regular, ¡pobre Ricardo! no tardava mitja horeta en estar al llit, ple de molestas y untat d' oli de mosquits bornis, gran especifico contra la febre *mimosa paternal*.

Verdaderament aquella criatura era una víctima d' aquesta malaltia, molt frequent en molts pares, y de que 'n son víctimas un bon contingent de fills. Mes res tenia d' estrany que axó passés en lo cas qu' ara 'ns ocupa tractantse de un D. Paulino y una D.ª Laura als quals després de desitjar durant molts anys de matrimoni una criatura que alegrés sa casa, los hi havia concedit Deu aquell Ricardo que reunia per ells qualitat tan extraordinarias que á son entendre estava destinat segons los días y las notabilitats que en la

criatura observaven una llumanera patria de primera forsa.

— Escolta Paulino 'l que diu 'l ncy: escolta.
— Que din?
— Que quan serà gran, vol ser general.
— Axó indica d' una manera claríssima que té un sentiment desenvolpat en grau superlatiu de la dignitat humana y que posseix una seguretat en son propi valor que l' han de portar al últim graó de la gloria.

Quantas vegadas tenintlo á la falda s' engolfa-va pe 'ls camins de la filosofia quedant tan ensimismat y pensatiu ab los somnis de la gloria que al seu fillet esperava, que si no hagués sigut pe 'l sentit del nas que de moment li recordava la prosa del present, y per la correguda que sa esposa donava en busca d' una esponja y un rentamans..... de segur que 'l pobre D. Paulino hauria quedat horas y horas ab lo cap fora del mon, lo mateix que si l' haguessen hipnotisat ab una galleda d' hipnotisme.

Al cap de cinch mesos d' aná al colégi, era al dir de D. Paulino lo seu fill lo primer del estudi puix no solsament havia aprés ab una perfecció notable que l' abecedari consta de *vingt* lletres sino que sabia de una manera acabada, que B U feya bu, que dos R R al costat d' una O se llegia rro, y que tot plegat era *burro*.

Ja no eran ells, los qui pronosticavan las felissas disposicions de son Ricardo, era un altre testimoni de primera forsa, tot un professor de instrucció primaria D. Carlos Pantano, un verda-der pantano que no havia pogut arribar mes que al càrrech que tenia de desmamá totas las criatu-ras del vehinat.

Aquest infelís, per mes desgracia guenyo, conei-xent la flaca d' aquell matrimoni y per poguer conservar la *grana*, procurava tenir contents als pares de la canalleta que constituía la concu-rrencia de son estudi.

En Ricardo no está bó, esclamavan tot d' una D. Paulino y sa esposa, al veurel tornar un día á l' hora acostumada.

No s' equivocavan; l' alarma era verdaderament justificada, lo cap baix, mirada trista, pols fre-quent, cara vermella, se queixava de fret, y en lloch de buscar ab afany, com cada día, las jogui-nas que possehia, demanava ab insistencia que l' fiquessen al llit.

Mentres D.ª Laura prenentlo en sos brasos li dirigia mil preguntas correntli amargas llágrimas cara avall, D. Paulino, estava dret com un ciri contemplant tan trista escena lo mateix que si li haguessen clavat los peus á terra, trist y pen-satiu sens acertar á dir ni una paraula ni pendre cap resolució.

Al cap d' un parell d' horas tots los vehins de la escala omplian la casa dels Noumoscadas y ab sa casa 'ls ompliren també 'l cap, donantlosí tota mena de remeys y diagnosticant las enfermetats mes diversas que patiria la criatura; diagnòstichs de tal modo que ja tenían establert un servey de nits y de días pera vetllar al pobre Ricardet, y fins la senyora Agneta parlava de que si desgra-ciadament la cosa acabava malament, pensessin encomanar la caxa á un nevot seu, que se-gons assegurava hi tenia una maneta d' alló que no 'n corren, gayres.

Una bomba de dinamita no hauria fet desapa-reixe tant depressa á tota aqueixa colla de tafa-neras, com va lograrho 'l Dr. Espinach al assegura-rar que la criatura tenia una *difteria hepática convergent* ab síntomas gravíssims á la superficie del *cutiscutanea, cutanensada*.

Al sentir aixó D. Paulino arrencá á piorá com una Magdalena, sa esposa sofrí unas convulsions que mes qu' una dona semblava una pilota de go-ma. En una paraula, la familia Noumoscada atra-

Aquella situació terrible, desconsoladora, y fins desesperada en altre temps, va rebre gracias als adelantos *microbiologichs* de la ciencia médica á la moderna, un verdader raig d'esperança al orde-nar l' eminentíssim Dr. Espinach que li fos *inocu-lat* lo famosíssim *suero antidifterich Roux*, ope-ració que debía portar á cap lo mateix director del laboratorí municipal.

Pujat per medi de corriolas, fins á l' habitació del malalt, un dels cavalls ó mes ben dit rossas, dis-positadas pel cas, va ferse la inoculació ab lo mi-llor exit, y contento dels atribulats Noumoscadas ¡oh sigle dinou! ¡qui no ha de admirarte ple de entusiasme y llegitim orgull al considerar la multitud dels teus adelantos! Gracias á aquesta gran conquista científica vá realitzar-se lo mes inexplicable dels prodigis y 'ls plors y desconsol dels que 's consideravan los pares mes desgra-ciats de la terra al veure la inevitable pérdua del seu fillet, varen canbiarse ab la alegría mes pura y la satisfacció mes complerta quan al cap d' uns quants días lo vejeren ja convalescent y assen-tadet á una cadira.

Torná á despertarse al malalt, la gana, lo color era de día en día mes sá, y anava guanyant for-sas d' una manera tant extraordinaria que era l' admiració de sos pares, pero en cambi una cosa inesperada vingué mes tart á preocuparlos se-riament y d' un modo alarment; no n' hi havia per menos; tot d' un plegat va perdre l' us de la paraula; caminava com vulgarment se 'n diu, de quatre potas, tenia un deliri per las garrofas y quan los seus pobres pares volian acostarshi pera agafarlo, ab una agilitat extraordinaria 'ls hi allargava un verdader raig de cossas.

L' infelís Ricardo gracias á la inoculació anti-diftérica se vegé lliure de tant terrible malaltia, pero quedant en cambi, completament empeltat de cavall.

MUSTAFÁ XIULETS DE FUSTA BLANCA.

LA CREU

LEMA) Paciencia

En lo mon, segons se veu, es ben cert que qui l' habita, grossa, mitjana, ho petita; té com tots la seva creu. Y compendreu ab poch mots que lo que dich, no es mentida; ningú pot passar la vida sense creu; la portem tots. La portan los ignorants, los sabis que dictan lleys, pápas, bisbes, primpeps, reys,

ministres y governants. Solters, viudos y casats, joves y vells, grants y xichs. menestrals, pobres y richs, per tots n' hi ha y en tots estats. L' un perqué no té salut y si camina s' aufiga; l' altre, pobre té la pega de ser borní ó geperut. Aquell pateix de doló, aquest de mal de caxal, lo seu vehí, un' altre mal, que si molt convé es pitjó. Mireu donchs per tots cantons que la creu á ningú dexa; tothom sentiréu que 's queixa ó passa tribulacions. Y ¡ay! de 'l que desesperat la seva creu tira á terra; perqu' ell mateix se fa guerra puix ne surt perjudicat. Quí una creu llensa es ben cert que mes tart ne recull dugas, y per cástich més feixugas; axis es, que encare hi pert. Cap home pot escapar, de cumplir la seva tásca tant si risca com si rásca; no hi ha mes... l' ha de portar. Mes per ultim vos diré, que 'l consol més bo que 's troba, es aquest: Poseulo en proba com jo, y tots anireu be....

— Quin consol es, me diréu, que té aquesta preferencia?...
— Donchs, molt senzill: la paciencia que fá dolsa tota creu.

MANEL CAUSANILLAS.

Primera menció honorífica del nové certamen de LA BARRETINA.

La Verge del Born

LLEGENDA

(Acabament)

II

Eran las duas de la tarde, y la campana més gran de Santa María del Pi, desde lo alt desa grandiosa torre, rival del renombrat *Micalet* de Valencia, tocaba á la oració ab trist só, y es que un home anava á morir; anava á cumplirse la jus-ticia dels homes y un jove devia pagar en la forca la mort que havia donat á un vell.

Inútilment lo desgraciat protestá de sa ignocen-cia, no confessant son crim ni en lo torment. Con-victe, mes no confés, fou sentenciat á la pena de la forca, la qu, estava axecada sempre al estrem de la plassa del Born, formant lo terrible patibul dos pilars de pedra que sostenian á una grossa vi-ga de roure, posada horizontalment y de la qu' era penjat lo reo.

Nombrós aplech de poble ocupava la plassa del Born y los voltants de la forca, quan se senti lo toch d' una campaneta y la veu de un escolanet vestit de vermell que deya ab veu trista:

— Feu almoyna per l' ánima del que van á pen-jar.

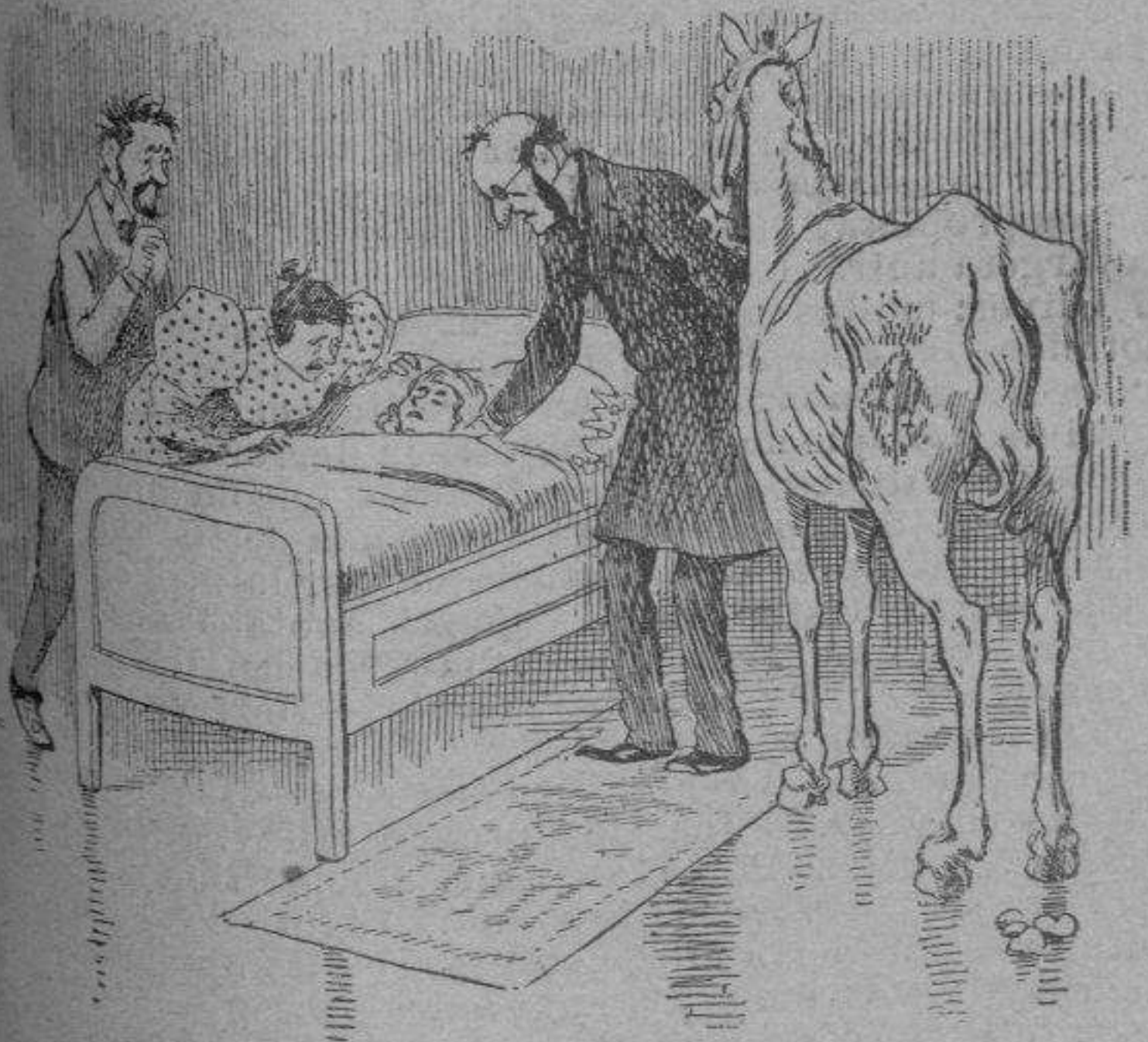
Llavors surtí de la plasseta de Moncada una trista professó. Eran uns ab hábit de penitents, tapats sos rostres ab cucurulla, precedits d' un pendó negre y cantant tristement lo *Miserere*. Al darrera, voltat d' homes d' armas, lligat y acom-panyat de dos frares que l' aconsolavan en sos últims moments, venia Sever, lo desgraciat jove te-xidor de seda, que anava á morir. Aprop d' ell anava lo botxí, y al darrera los penitents portavan una imatge de Jesús clavat en la creu, seguit la caxa qu' havia de tancar lo cadáver de qui encara vivia. Al arribar devant de la porta del ábside de la esglesia de Santa María del Mar, lo reo va dema-nar li fos permés dirigir sa última pregaria á la Verge, y agenollat en la plassa, separantlo de la Esglesia pera que no pogués ampararse en ella, donchs gosava de dret de asil, encrehuadas las mans y ab veu que feya eternir, dirigí lo jove á la Verge la següent pregaria:

— Verge Santa, vos ja sabeu que moro ignocent. Si Deu permet que y moria, vos recomano á una desgraciada mare; sigau son amparo y son con-sol, donchs ella sab tant bé com Vos que moro ignocent. Sí, Verge Santa, vos ja ho sabeu.

Llavors succehi una cosa extraordinaria. La Santa Verge de dita porta, qual testa y qual mi-rada se dirigia al cel, se girá envers lo reo, y sos ulls se dirigiren á ell ab la espressió de tristesa y compassió qu' encara pot veures avuy día.

Lo poble llensá un crit, seguit de mil veus que deyan:

— Es ignocent; la Verge ho diu ab sa actitud. Lo reo es lliure. ¡Via fora!

vessava una crisis total ab manifestacions de ca-racter verdaderamen alarmant.

Y á aquest crit lo poble se llensá sobre la gent d'armas que lo custodiava, y arrancant lo reo d'entre sas mans lo ficá dintre la esglesia, mentres una dona, vestida d'hábit franciscá, se posá devant la porta ab los brassos oberts pera no permetre l'entrada á los que vulguessen entrar en la esglesia. Era Alianor, la pobra mare, que digué als homes d'armas que volían entrar en la esglesia:

—¡Mon fill es á Sagrat! ¡Hi es sota l'amparo de la Verge Maria! ¡Enrera sacrilechs!

¡Es á Sagrat!—repetí lo poble, y tots retrocediren.

III

Molt costá que lo reo permanesqués en son asil; molt se va discutir, puix se volía que la sentència se portara á efecte, perque en Barcelona y sos voltants hi había llavors una partida de bandolers que tenia horrorisat tot lo pla y volía ferse un escarment. Però habent caygut dita partida en una emboscada se feren presoners alguns d'ells y al ésser portats á la forca dos d'ells se confesaren los assassins del juheu, y eran los dos bultos que Sever va veure fugir en la nit del assassinat y que's perderen entre la fosca. Provada la ignocencia del jove texidor, se feu una gran funció en Santa Maria, y devant de la Verge del *Born* se cremaren moltes atxas:

Desd' aquell día, al ferse fosch, tots los días lo jove Sever, acompanyat de la seva mare, vestida d'hábit franciscá per prometença que feu á la Verge, surtian de casa y atravessavan la plassa del *Born*. Alianor portava en sa mà una setrilleria, y al arribar devant de la porta de Santa Maria, mare y fill s'agenollavan encreuhant las mans y resavan.

Al axecarse, dels ulls del fill y de la mare devallavan grossas llágrimas. Llavors Sever despenjava lo fanal que hi há devant de la Santa Verge, baxantlo per medi d'un cordill qu'encara hi há, y la mare posava oli y lo encenia. Passá temps, morí Alianor y Sever no dexá cap nit d'anarhi á encendre lo fanal. Un any després va anarhi acompanyat d'una hermosa filla del poble. Quan la familia de Sever s'estingué, la pietat dels barcelonins suplí aquesta falta y desde llavors cap día ha dexat d'encendre lo fanal. Molts son avuy encara los vehins del barri de Ribera que recordan haver sentit dels llavis dels seus pares esta popular llegenda y sempre que passen per devant de la Verge li dirigeixen una mirada, y al véurela acudeix á sa memoria la tendre llegenda, una de las més poéticas de Catalunya.

FRANCESCH FAYOS.

De la «Il·lustració Catalana.»

L' ALSINA.

Pel fanch y la pols—rodava un aglá
D'hont gracias al vent—sortir va lográ.
portantlo la sort—á uns camps que assahonava
la pluja del cel
allí prest l'aglá—sa closca esberlava
y treya un arrel.

Després, tot furgant—de sobre 'l terror,
va treure l'aglá—lo seu lluch primér;
mes tart va esclatar—lo lluch en florida
y al cim del brancall
mostrava l'arbret—ab joya sens mida
de fulla un plomall.

Enviavali escalf—de día, lo sol;
de nit, la rosada li dava consol,
y aquell trist aglá—tornat en alsina,
anava creixent
mes ample de tronch—y 's feu gegantina
un arbre potent.

Lo que un jorn va ser—llavors oblidant,
inflars va d'orgull—sa soca gegant
veyent que dels arbres—de que era voltada
pujava mes alt.
mes tot d'un plegat,—caygué desplomada
als cops de destrál.

¡Quants homes veyem—que res han sigut
y quan pujar molt—després han pogut
omplert's—han d'orgull!—Si acás esmentessin
de l'arbre la sort,
y ab llur fi pensant—humils recordessin
l'aprop qu' es la mort!

PASSAT DE MODA.

A LA VORA DEL FOCH

Aquí tens un ou per desdejunarte; apa, escull.
—Que tinch d'esculli, si no n'hi há mes qu'un?
—Pots esculli entra menjartel ó dexarlo.

A. SALLESAS.

En una reunió:

Diálech entre un del poble y un foraster que tracta de fer conexensa.

—Voldria fe'l favor de dirme qui es aquella tan lletja que obra y tanca 'l vano?

—¡Aquella? ¡Es la meva esposa!

—No vull dir aquesta, no, la del seu costat, veu aquella tan horrible.

—¡La meva filla Antonieta.

—No senyó, no, li pregunto per aquella altra, aquella d'un lleig tan pujat, la que are riu.

—¡Ma germana!

—Home per Deu, no sembla sino que jo no m'esplico prou be; me referexo á aquella rossa, aquella que ab franquesa, es de lo mes horrorós que he vist, que verdaderament sembla un drach.

—¡Ah! ¡jla meva mare!!

—Acabém ja de una vegada (diu lo foraster cremat), fill, haig de dirli ab franquesa, que té una familia..... de lo mes rebregat que corra per sobre la bola del formatje del mon.

CANTARS, EPÍGRAMAS

Y COSAS QUE NO SON EPÍGRAMAS NI CANTARS

Lo qui ignoent
la vida passa,
no ha menester
morisea llança.

JOSEPH M.ª ATNAGRAG

IMPOSSIBLES

Per un fuster, puntas de cigarro.
Per un dentista, arrencar les dents d'una clau.
Per un bou, *La Esquella de la Borratxa*.
Per un fumador, fer los cigarros ab paper ridicul.
Per un pagés, llaurar lo camp de la ciencia.
Per un gat, menjar una rata literaria.
Per un tabola, les bromas de l'atmosfera.
Per un porter, obrir ab les claus de solfa.
Per un organista, tocar una orga de gats.
Per un aucellayre, engaviar un rossiñol d'obrir portas.
Per una Campana, no fer tanta pudó.
Y per en Calsas, continuá explotant al poble després d'haverli LA BARRETINA arrencat la careta.

FULANO DE TAL.

Parlant de la posició
que te 'l noy de la Vicenta
vá contestá 'n Salvadó:
te una casa que li renta
—¡Y tu sabs allá hont la té?
en un carrer de l' *Enxanxa*
—Donchs jo 'n tinch dugas allí
l'una 'm renta, l'altra 'm planxa.

PAU PINSÁ.

LLETRAS Y NÚMEROS

Jo 'n conech un de Mas 9
prim y alt com un fi 10,
que tot ho fa ana enre 9
y sembla un galifar 10.
Ab ell creure, no li fas 6
que l'home, té de sé hu 1000,
donchs dirá:—No t'escarras 6
—Home y mico es un si 1000.
A mes d'aquestos desas 3
es masónich convin 100,
conexent sens dupte 'ls ras 3
de la gent molt poch de 100.
Y al qui vulgui d'ell reca 2
es lo temps mes oport 1;
ara aixó, si son bola 2
no ho diré pas á ning 1.

GILABER ESCALLAT.

Telegramas

Madrid 19, 8 n.—Las obras del temple y escuelas que 'ls protestants axecan en lo populós barri dels *Quatre-Camins* adelantan d'un modo que encanta, després de haver estat paralisadas á instancias del Sr. Bisbe de Madrid Alcalá; donant axó á compendre que las gestions que s'han fet prop del govern conservador, han sigut de resultats práctichs pera la conservació de tan escandalós atach á la relligió de l'Estat.

Lo Corresponsal

PEREZ SANCHEZ MARTINEZ.

Comentarios.

¿Qué li importará al Estat las vint mil ánimas de gent treballadora que allí havitan? Si llegeix

La Campana de Gracia ó el *Diluvi*, se creará que tractantse d'obriers, son com gossos, no creyent ab res y per lo mateix, res se 'ls hi endona que s'alsin temples protestants.

Sembla impossible que la gran massa de obrers católica en sa majoria, no ompli d'escupinadas á uns paperots que tant be sáben enganyarlo, boy explotantlo, y que aquesta mateixa massa, lluny de fer coro á tals explotadors y de demanar libertats que 'l rebaxan l'oprimeixen y endogalan, no exigeixi dels governs, tan sols libertat pera tota mena de be, ó siga la santa llibertat llibertat que predica 'l catolicisme, única que pot treurel d'una situació que cada día te de ferse li mes irresistible; víctima de las concupiscencias que tan falsas libertats nos portan; com ara n' es un exemple palpable la terrible guerra de Cuba.

LA DIRECCIÓ.

Madrid, 19-2, t—Ja s'ha averiguat lo qu' es axó que 'n diuen *bolido*; no es ni mes ni menos que 'ls anarquistas fusellats que per venjarse han sapigut l'arribada d'en Martinez Campos y desde allí dalt, li han clavat en un bolido sino un bolado de dinamita (historich).

UN ANARQUISTA.

TRENCA-CLOSCAS

Conversa

—Ets mol maca Rita.
—Oh ¡ja ho crech! per axó tinch enamorat á qui tu ja saps.
—A l'Enriquet pot ser?
—No al altre qu'entre tú y jó havem dit.

E. TENOP. NOP.

Targeta

Pedro Mas

Formar ab aquestas lletras lo nom d'un poble catalá.
MANEL NOGUERA Y GRAU.

Endevinalla

Sens teni escala m' enfiló,
só un sol y al costat d'un altre
alterantne l'aritmética
no faig dos, que faig quaranta.
Quan nexó tinch génit dols,
després fort y molts cops agre,
y vejas lo que 's la sort:
mco primer que ma mare.

PRUDENCI ESTUDIANT.

Solucions als trenca-closcas del número pressat

Al rombo:

S—NIT—NINOT—SINDRIA—TORRA—TIA—A

Al geroglífich: Per animaladas, *La Camama* d'en Calsas.

CORRESPONDENCIA

Cols y Trunfos; no fila prou.—Siut Llav; lo mateix li dich y á mes advertirli que ab un sello de 1¼ de centim hauria vingut del mateix modo posant al sobre originals de impremta y tallant las puntas.—J. P. y E. los dos quadrets no están prou justificats.—Un mono sabio; si fos catalá prou; castellá no lo entiendo.—Felip de las didas la prosa massa estirada pels cabells y al vers li falta mida.—A Relos; aprofitarem algun cantar.—Reventa Granotas; de vosté algún epigrama.—L. C. P. y Agarrenlo; al torn Quirili; no va prou fi.—Sir Bufaré; atesa sa reclamació y se li enviarán los atrassats; molts mercés del que envia encara que no 'ns agrada insertar elogis de nostre setmanari, cosa que aghim dels que ho fan, pero que 'ns repugna; aprofitarem alguns dels cantars.—Noy Xoy; 's haurá d'arreglá; recados á la colla de tranquils y que 's posi bó 'n Ril Bal.—Pau Pinsá; qu' es un ancel? mirarém d'arreglarho.—Pinxo; n'anirá un.—Noy Gran; no refila prou.—Emili Albert; compri una mitja cana. Moya; vosté no deu saber lo que es propietat literaria.—Un colomí que no vola; la targeta anirá; los cantars no tenen prou bon só.—L. Oliver; molts mercés y veurem d'aprofitar la noticiari.—P. Joseph; pot ser arreglat anirá y molts mercés.—Dinmenge Festa; aprofitarem algún impossible. Los que no se 'ls contestá la darrera setmana á tots dech dirlos que s'aprofitará quelcom del qu'envien.—A. S. suposo haurá rebut una petita expressió de 'l qu'aprecio son entusiasme per la propaganda de nostre desinfectant, y queda anotat l'augment de números que demana.—Anton Trenchs; llástima; mes aviat.—T. T. P.—Molts mercés.—Gior; va bé.—Apaga llums; un sabi fi de sigle se ven á Manresa. Impremta de S. Joseph, preu sis rals.—Haven vingut ja soch aquí.—Japet de l'orga; V. Blay, J. M. Soler, Lo Xep Rich, Pau Gotillegis, Rochy Rich Rich, El Noy Cos, Un Novensá Fesomia, Vigoti d'Espart, Patuleya, Cap de Llupia, Estorga, Un llimpia botas y Xich Ayon, veurém si arreglat anirá.—Crispi Closquetas molts mercés de lo que envia: Als que no contes-to ja son al cove.